

Voortgangsrapportage nr. 3 Actieplan Voedselveiligheid

Implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Sorgdrager

Den Haag, 1 december 2020

OVONED

NVWA

Ministerie van LNV

Ministerie van VWS

Inhoud1

1	Inleiding.....	3
2	De eierketen.....	4
2.1	Zelfregulering met voedselveiligheid topprioriteit	5
2.2	Voedselveiligheid beter waarborgen in IKB Ei.....	7
2.3	Voedsel fraude.....	9
2.4	Risicobeoordeling IKB Ei.....	10
2.5	Kennis pluimveehouders	10
2.6	IKB PSB	11
3.	De NVWA	13
3.1	Voedselveiligheid de hoogste prioriteit	13
3.2	Kennis, risicobeoordeling en coördinatie voedselveiligheid in de organisatie herkenbaar belegd	14
3.3	Beoordeling en afhandeling signalen en meldingen.....	15
3.4	Samenwerking toezicht en opsporing.....	16
3.5	Communicatie en uitwisseling informatie.....	18
3.6	Afstemming handhavingsbeleid met de EU	21
4.	De ministeries van LNV en VWS	22
4.1	Beleidsmix die zelfregulering en naleving stimuleert.....	22
4.2	Politieke en beleidsmatige verantwoordelijkheid voedselveiligheid.....	24
4.3	Versterking van de NVWA	26
4.4	NCAE (COKZ) en NVWA	30
5	Acties uit Kamerbrief bij Actieplan Voedselveiligheid	31
5.1	Analyse samenwerking publieke toezichthouders en certificerende instellingen	31
5.2	Evaluatie Actieplan Voedselveiligheid.....	32

1 Inleiding

Eind december 2018 heeft de Tweede Kamer het Actieplan Voedselveiligheid ontvangen over de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Sorgdrager¹ naar aanleiding van het onderzoek 'fipronil in eieren'.

In de brief behorende bij het Actieplan is aangegeven dat de Tweede Kamer halfjaarlijks een voortgangsrapportage ontvangt. Dit is de derde en laatste voortgangsrapportage. De vorige rapportages zijn in april 2019 en november 2019 aan uw Kamer gestuurd. De aanbieding van deze derde en laatste voortgangsrapportage is vertraagd door corona en beschrijft de acties en resultaten in de periode vanaf november 2019 tot en met november 2020.

In deze rapportage worden achtereenvolgens de activiteiten en resultaten van de eierketen, de NVWA en de ministeries van LNV en VWS toegelicht. Voor iedere partij is de voortgang van de acties beschreven die tijdens de periode waarop deze voortgangsrapportage ziet, zijn opgepakt en afgerond.

In de tabellen wordt de voortgang als volgt weergegeven:

	Acties die al gereed zijn gekomen ten tijde van de vorige voortgangsrapportage (april en november 2019).
	Acties die in de periode van de voorliggende rapportage zijn afgerond.
	Acties die nog niet zijn afgerond

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 26 991, nr. 536

2 De eierketen

In 2018 zijn er diverse rapporten gepubliceerd naar aanleiding van het fipronilincident. In mei 2018 is het eindrapport van de Werkgroep Versterking Zelfregulering Eierketen (WVZE) gepubliceerd. In dit rapport staan 22 aanbevelingen ter versterking van de zelfregulering van de eierketen. De WVZE heeft de aanbevelingen zo concreet mogelijk gemaakt. De WVZE heeft aan elke aanbeveling een 'eigenaar' gekoppeld en toezegging gevraagd voor het uitwerken van de betreffende aanbeveling. In juni 2018 heeft de Commissie Sorgdrager haar rapport gepubliceerd. Zij heeft in haar aanbevelingen aan de eierketen onder andere aangegeven dat de aanbevelingen van de WVZE zo spoedig mogelijk uitgevoerd moeten worden.

OVONED, de ketenorganisatie waar alle ondernemersverenigingen van de eiersector in samenwerken, voert het merendeel van de aanbevelingen van Sorgdrager uit. In dit hoofdstuk worden per aanbeveling gericht aan de eierketen, de acties beschreven die in de afgelopen periode (tot en met november 2020) zijn uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt tevens de voortgang vermeld van de aanbevelingen die andere organisaties op zich hebben genomen. Deze organisaties zijn AVINED (brancheorganisatie voor de pluimveeketen), het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) en de Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie (FNLI).

OVONED heeft de inbreng van deze organisaties in dit plan gecoördineerd, zodat een samenhangend beeld ontstaat van alle activiteiten in de eierketen.

2.1 Zelfregulering met voedselveiligheid topprioriteit

Aanbeveling 1

Zorg voor een betrouwbaar stelsel van zelfregulering, waarin voedselveiligheid de topprioriteit vormt en niet ondergeschikt wordt gemaakt aan commerciële belangen.

Eigenaar

OVONED

Programma Monitoring Kritische Stoffen IKB Ei

Op 1 juni 2019 is het programma Monitoring Kritische Stoffen (MKS) van IKB Ei van start gegaan. Het monitoringsprogramma richt zich op alle schakels in de eierketen (van broederij tot pakstation). Naast eieren kunnen ook andere matrixen, zoals faeces en veren, bemonsterd worden. De inhoud van dit monitoringsprogramma is gebaseerd op de stofgroepen die in de Europese regelgeving voor eieren genoemd zijn en op onderzoek naar aanvullende stoffen en stofgroepen op basis van risicoanalyses door OVONED met behulp van externe deskundigen. Zo zijn de resultaten van de uitgevoerde pilots door OVONED in 2018 en 2019 gebruikt, de RASFF-meldingen, rapporten over de resultaten van de Nationale Plannen Residuen van de Europese lidstaten en de risicoanalyse eierketen van de NVWA. De inventarisatie van IKB Ei naar gebruikte middelen en producten in de Nederlandse eiersector en bij het meldpunt IKB ontvangen meldingen van binnen en buiten de pluimveesector zijn gebruikt.

Het MKS-programma is een dynamisch programma dat jaarlijks wordt vastgesteld door het CCvD IKB Ei. Zodoende is ook het programma voor het jaar 2020 vastgesteld. De wetenschappelijke raad, die het programma jaarlijks beoordeelt, is in oprichting. Het programma beschikt over de financiële middelen om, indien nodig, tussentijds (bovenop de vooraf bepaalde analyses) extra monitoring uit te voeren.

In maart 2020 is het digitaal terugkoppelen van analyseresultaten in KIP (Koppel Informatiesysteem Pluimvee) aan IKB Ei deelnemers, waar de monsters zijn genomen, gestart. Hierbij wordt de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in acht genomen. De resultaten uit het MKS programma worden jaarlijks aan de IKB Ei deelnemers teruggekoppeld via het jaarverslag van Stichting OVONED. Dit gebeurt op eenzelfde wijze als het NPR (Nationaal Plan Residuen) programma. Het jaarverslag is openbaar in te zien via de website van OVONED. OVONED heeft ook afspraken met onder andere de NVWA gemaakt over privacy en gebruik van gegevens met de insteek dat het delen van informatie de effectiviteit van de monitoring versterkt.

Daarnaast is de informatie op de website van IKB Ei over het MKS programma uitgebreid. Ook is er een flyer gepubliceerd, die deelnemers ontvangen waar monsters genomen worden. In de flyer staat extra uitleg over het proces van monsternamen en analyse.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	IKB Ei evalueert haar doelstellingen en scope en herdefinieert deze waar nodig. Hierbij is voedselveiligheid als hoofddoelstelling vastgelegd.	Gereed
2	Uitvoeren inventarisatie naar gebruikte producten en middelen op pluimveebedrijven en vaststellen uit welke gecertificeerde of gereguleerde systemen IKB Ei deelnemers producten mogen gebruiken.	Gereed
3	Vaststellen voorschriften IKB Ei: - voor borgen gebruikte producten en middelen die voedselveilig zijn (uit gecertificeerde/gereguleerde systemen); - dat producten en middelen alleen gebruikt worden voor de toepassing waarvoor ze zijn goedgekeurd/toegelaten.	Gereed

4	Vaststellen borgingssystematiek voor producten en middelen waarvoor geen certificering is.	90% geborgd; overig (continue) in ontwikkeling
5	Uitvoeren pilot monitoring kritische stoffen gericht op biociden.	Gereed
6	Opzetten adviesstructuur kritische stoffen (wetenschappelijke raad en technische commissie).	Gereed
7	Opzetten programma monitoring kritische stoffen eierketen aan de hand van risicoanalyses.	Gereed
8	Opzetten centrale database voor vastlegging resultaten monitoring kritische stoffen (inclusief vastleggen afspraken omtrent gebruik gegevens met onder andere de NVWA).	Gereed
9	Opstellen draaiboek voedselveiligheidsincidenten en afstemmen met partijen (inclusief overheid en KAT).	Gereed
10	OVONED werkt mee aan oefening van voedselveiligheidsincident om de werking van het draaiboek voedselveiligheidsincidenten te testen samen met overheid en ketenpartijen.	Gereed
11	OVONED heeft overleg met KAT over aanbevelingen WVZE, zie resultaten onder 'verbeterproces'.	Gereed

2.2 Voedselveiligheid beter waarborgen in IKB Ei

Aanbeveling 2

Bereid daarom de waarborging voor voedselveiligheid binnen het IKB Ei ketenkwaliteitssysteem uit:

- a. door aanbevelingen van de WVZE spoedig te implementeren;*
- b. door een nauwe aansluiting te zoeken met de verwerkende industrie en de retail en hun kwaliteitssystemen zodat het schema werkelijk waarborgen biedt voor de hele keten, van 'boer tot bord';*
- c. door eieren vaker te laten onderzoeken op een breed spectrum van residuen;*
- d. door het schema zo in te richten dat het voldoet aan de criteria van ketenborging.nl en toegevoegd kan worden aan de witte lijst van ketenborging.nl.*

Eigenaar

OVONED

Ketenborging.nl

Op 6 maart 2020 heeft de Stichting Ketenborging.nl namens de NVWA bekend gemaakt dat IKB Ei geaccepteerd is voor Ketenborging.nl voor de schakel legeindbedrijven. IKB Ei staat als geaccepteerd certificatieschema vermeld op de website van Ketenborging.nl.

In april en mei 2020 zouden er veldaudits van Ketenborging.nl plaatsvinden op de resterende IKB Ei schakels, namelijk broederijen, pakstations en verzamelaars, (opfok) grootouder- en ouderdierbedrijven en opfokleghennenbedrijven. Deze veldaudits zijn tot nader order uitgesteld door de coronasituatie.

Stimuleren van op ketenborging.nl vermelde geaccepteerde systemen

IKB Ei is in maart 2020, voor de schakel legeindbedrijven, geaccepteerd op Ketenborging.nl.

CBL en FNLI stimuleren hun leden gebruik te maken van kwaliteitssystemen die als geaccepteerd vermeld staan op Ketenborging.nl. Via nieuwsbrieven en agendering in relevante overlegorganen wordt er binnen de FNLI en CBL de acceptatie van IKB Ei op ketenborging.nl toegelicht en besproken. Dit met de intentie om leden te stimuleren eieren die onder kwaliteitssystemen vermeld op Ketenborging.nl (zoals IKB ei) zijn geproduceerd te kopen en andere (Nederlandse) eieren en eierproducten enkel te gebruiken indien deze zijn geproduceerd onder een gelijkwaardig kwaliteitssysteem.

De eierketen merkt de stimulatie niet in de dagelijkse praktijk. Het effect van deze actie blijft uit. Dit is onder andere te verklaren doordat supermarkten prioriteit geven aan door GFSI goedgekeurde internationale kwaliteitssystemen.

De beperkte doorwerking van Ketenborging.nl naar leverancierskeuze door afnemers is onderdeel van de externe evaluatie van Ketenborging.nl. Zie hierover bij 4.1. 'Versterking zelfregulering'.

In brede zin is bij het CBL en de FNLI aandacht voor de verbetering van kwaliteitssystemen door betrokkenheid aan het project 'Private Borging Voedselketens' onder leiding van Bart-Jan Krouwel (zie ook hoofdstuk 4.1., Aanbeveling 17).

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Vaststellen begroting IKB Ei 2019 en deelnemersbijdrage IKB Ei 2019.	Gereed

2	FNLI is vertegenwoordigd in het Centraal College van Deskundigen IKB Ei.	Gereed
3	OVONED organiseert eerste jaarlijkse strategische sessie over IKB Ei.	Gereed
4	IKB Ei meldt zich aan bij ketenborging.nl.	Gereed
5	OVONED stelt een integriteitsprogramma IKB Ei en auditplan op.	Gereed
6	IKB Ei levert ontbrekende gegevens aan bij de NVWA. De NVWA toetst IKB Ei aan de hand van de criteria van de Taskforce Voedselvertrouwen. Het streven is dat IKB Ei in 2019 staat vermeld op ketenborging.nl.	Gereed
7	FNLI en CBL geven extra impuls aan stimuleren van op Ketenborging.nl vermelde geaccepteerde systemen, zoals IKB Ei.	Gereed

2.3 Voedselfraude

Aanbeveling 3

Besteed meer aandacht aan voedselfraude. Richt de controles zo in dat misleiding en fraude sneller ontdekt kunnen worden en formuleer een geloofwaardig sanctieregime. Leg alle aangesloten bedrijven de plicht op vermoedens van fraude of misleiding te melden.

Eigenaar

OVONED

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	OVONED heeft meldpunt ingericht: 088-9984390; meldpuntIKB@avined.nl en zet indien nodig meldingen door naar bevoegde autoriteit.	Gereed
2	IKB Ei heeft een protocol incidentmanagement opgesteld en heeft de wijziging vastgesteld in haar schema.	Gereed
3	IKB Ei voert wijziging door in de Algemene Voorwaarden en haar bijlagen over toestemming aan de handhavingsautoriteiten over het delen van informatie aan IKB Ei.	Gereed
4	OVONED laat een externe analyse van de eierketen op kwetsbaarheden en fraudebestendigheid uitvoeren.	Gereed
5	IKB Ei bouwt een kwetsbaarheidsanalyse in haar systeem.	Gereed

2.4 Risicobeoordeling IKB Ei

Aanbeveling 4

Richt de risicobeoordeling bij het ketenkwaliteitssysteem IKB Ei onafhankelijk en deskundig in; zoek aansluiting bij de rijke Nederlandse kennisinfrastructuur op het gebied van voedselveiligheid en landbouw, en zorg dat alle relevante informatie beschikbaar is om een betrouwbare inschatting van de risico's te kunnen maken.

Eigenaar

OVONED, CBL, FNLI

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Onafhankelijke Raad van Beheer IKB Ei doorgevoerd in de Algemene Voorwaarden IKB Ei en haar bijlagen. De leden voor de Raad van Beheer IKB Ei zijn benoemd.	Gereed
2	Onafhankelijke voorzitter CCvD IKB Ei is benoemd.	Gereed
3	OVONED laat het beheer van IKB Ei periodiek extern toetsen.	Gereed

2.5 Kennis pluimveehouders

Aanbeveling 5

Zorg dat individuele pluimveehouders over de kennis kunnen beschikken die nodig is om de risico's in hun bedrijfsprocessen maximaal te beheersen en nieuwe risico's te kunnen onderkennen.

Eigenaar

OVONED

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Servicekloket voor pluimveehouders is ingericht bij OVONED.	Gereed

2.6 IKB PSB

Aanbeveling 6

De voedselveiligheid in de keten is alleen dan toereikend gewaarborgd, wanneer ook de dienstverlenende en ondersteunende bedrijven de risico's van hun werkzaamheden voor de voedselveiligheid goed weten te beheersen. IKB PSB heeft thans geen toegevoegde waarde voor de veiligheid van het product. Richt het schema IKB PSB opnieuw in, zodat gegarandeerd wordt dat dienstverleners zich bewust zijn van de risico's voor de voedselveiligheid die inherent zijn aan hun activiteiten, en zorg dat de aangesloten bedrijven daadwerkelijk regelmatig gecontroleerd worden. Verplicht de aangesloten bedrijven alleen producten van gecertificeerde bedrijven af te nemen, en doordring hen van het feit dat certificering een alerte en kritische blik en feitelijke controles niet kan vervangen.

Eigenaar
OVONED en AVINED

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Structurele en inhoudelijke herziening van de Algemene voorwaarden IKB PSB en haar bijlagen ter versterking van IKB PSB.	Gereed
2	Afronden inhoudelijke herziening van de voorschriften IKB PSB.	Gereed
3	IKB PSB stelt dezelfde eisen als IKB Ei aan gebruik van producten en middelen op pluimveebedrijven ten minste voor de certificaten reiniging, ontsmetting, plaagdierbeheersing en enten. Resultaten van de uitvoering van WVZE-aanbeveling 2 worden hierin meegenomen, zie hoofdstuk 2.1.	Gereed
4	Opname van volledige aanpak van alle plaagdieren IKB Ei en IKB PSB.	Gereed

5	IKB PSB gaat het uitvoeren van onaangekondigde fysieke controles opnemen in haar kwaliteitssysteem.	Gereed
6	Opstellen plan van aanpak om te voldoen aan de criteria van de Taskforce Voedselvertrouwen.	Gereed
7	Aanstellen van een onafhankelijke voorzitter Adviescommissie IKB PSB	Gereed
8	Bewustwording IKB PSB-bedrijven via actuele informatieverstrekking.	Gereed

3. De NVWA

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken toegelicht van de acties die gericht waren aan de NVWA en in de periode waar deze voortgangsrapportage op ziet, zijn afgerond.

3.1 Voedselveiligheid de hoogste prioriteit

Aanbeveling 7

Garandeer dat de voedselveiligheid de hoogste prioriteit krijgt en niet afgewogen wordt tegen andere waarden en belangen. Draag er zorg voor dat het primaire belang van voedselveiligheid in de hele organisatie wordt gedeeld en alle medewerkers daarvan doordrongen zijn.

Chief Food Safety Officer

De Europese ministers hebben naar aanleiding van het fipronilincident afgesproken een Chief Food Safety Officer (CFSO) aan te stellen per lidstaat. De NVWA heeft als tijdelijke oplossing binnen de organisatie de Chief Veterinary Inspector aangewezen om de CFSO-taken uit te voeren.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Zichtbaarheid inzet voedselveiligheid gewaarborgd in het jaarplan 2019.	Gereed
2	Reguliere overleggen met ketens en maatschappelijke organisaties zijn ingeregeld.	Gereed
3	De 'Staat van voedselveiligheid' is gepubliceerd op de website www.nvwa.nl .	Gereed
4	Inspecteurs betrokken bij voedselveiligheid zijn getraind voor uitvoering voedselveiligheidsdraaiboek.	Gereed
5	Afspraken zijn gemaakt om het belang van voedselveiligheid bij de NVWA-medewerkers te vergroten.	Gereed
6	CFSO is aangesteld.	Gereed Taken CFSO zijn belegd bij CVI
7	CFSO maakt afspraken op welke wijze de coördinerende rol op het gebied van voedselveiligheid wordt ingevuld.	Gereed

3.2 Kennis, risicobeoordeling en coördinatie voedselveiligheid in de organisatie herkenbaar belegd

Aanbeveling 8

Geef voedselveiligheid in de organisatie een herkenbare plaats waarvandaan de kennis die nodig is voor een adequate beoordeling van risico's en de acties die nodig zijn om de risico's te beheersen, gecoördineerd kunnen worden.

Aanbeveling 13

Zorg dat de organisatie beschikt over de kennis die nodig is om risico's voor de voedselveiligheid snel, adequaat en omvattend te kunnen beoordelen en om effectief in te kunnen grijpen in voedselketens. Zorg voor een goede verbinding van de wetenschappelijke, juridische en strategische kennis en de kennis van inspecteurs van de praktijk van bedrijven en bedrijfsprocessen zodat de aanwezige expertise ook werkelijk gebruikt wordt.

Aanbeveling 14

Zorg voor een voortvarende en eenduidige inschatting van de risico's voor de voedselveiligheid.

Voortgang acties

Gereed

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Ketenanalyses eierketen en pluimveevleesketen zijn gereed en beschikbaar op www.nvwa.nl .	Gereed
2	Procedure voor aanvraag risicobeoordeling door BuRO van meldingen en signalen is gereed.	Gereed
3	Verantwoordelijkheden NVWA en ILT ten aanzien van handhaving wet- en regelgeving biociden zijn geëxpliciteerd en vastgelegd in een samenwerkingsconvenant.	Gereed

3.3 Beoordeling en afhandeling signalen en meldingen

Aanbeveling 9

Zorg dat signalen snel, integraal en deskundig gewogen worden, zodat maximale helderheid over de risico's en de maatschappelijke impact van overtredingen bestaat alvorens een besluit genomen wordt over bestuursrechtelijke of strafrechtelijke opvolging.

Voortgang acties

Gereed

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	De wijze van afhandeling van meldingen (inclusief de meldingen die voedselveiligheid betreffen) is vastgesteld.	Gereed
2	Alle meldingen komen centraal binnen bij het klantcontactcentrum en worden geregistreerd en op hun procesgang door de organisatie gevolgd.	Gereed
3	Deskundige coördinatoren zijn aangewezen voor het beoordelen van de meldingen.	Gereed
4	Inrichten integrale wegingsoverleggen voor complexere signalen (zie ook aanbeveling 10/11).	Gereed
5	Elke melder krijgt zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen zes weken, bericht over de afhandeling van de melding.	Gereed
6	Snelle route is beschikbaar voor inspecteurs om meldingen te doen over waarnemingen buiten het eigen domein.	Gereed
7	Er zijn afspraken gemaakt met Opsporing over het delen van gegevens rond meldingen. Zie ook aanbeveling 11.	Gereed
8	Afstemmingsoverleg van BuRO met RIVM en VWS ingeregeld om signalen chemische stoffen te bespreken en waar nodig acties te ondernemen.	Gereed
9	De tevredenheid over het meldingenproces wordt gemonitord bij de melder.	Doorlopend

3.4 Samenwerking toezicht en opsporing

Aanbeveling 10

Waarborg dat meldingen en signalen, ook als die betrekking hebben op fraude, in samenhang worden behandeld en traceerbaar zijn voor toezicht, handhaving en opsporing.

Aanbeveling 11

Investeer verder in een betere samenwerking tussen toezicht en opsporing.

Voortgang acties
gereed

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Werkwijze bij samenwerking Opsporing en Toezicht is vastgelegd en versterkt via het Fraude Expertise Knooppunt.	Gereed
2	De verbinding van het FEK met het klantcontactcentrum is ingeregeld.	Gereed
3	Toezicht is aangesloten bij overleg met het OM om vroegtijdig te duiden waar inzet van bestuursrecht meer effectief is met betrekking tot voedselveiligheid.	Gereed
4	De NVWA verkent samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) of benoeming van een contactambtenaar (artikel 58 Wet op de economische delicten) kan bijdragen aan de interactie tussen de NVWA en het OM.	Gereed

Aanbeveling 12

Schep samen met het OM helderheid over de mogelijkheden informatie uit te wisselen en de beperkingen daarvan, kennis te delen en samen te werken over de grenzen heen van de strafrechtelijke opsporing en het bestuursrechtelijke toezicht. Zorg dat alle geledingen van de organisatie hiervan een eenduidig beeld hebben. Zoek de ruimte die de wetgeving biedt wanneer de voedselveiligheid in het geding is.

Voortgang acties

Interne informatie-uitwisseling tussen toezicht en opsporing

In de vorige voortgangsrapportage is gemeld dat er tussen NVWA en OM een visie inclusief werkwijze opgesteld is met als uitgangspunt: "delen, tenzij".

De NVWA heeft een aantal deelprojecten geformuleerd om hieraan intern verder invulling te geven. Deze deelprojecten hebben betrekking op de mogelijkheden en werkwijzen voor uitwisseling van diverse soorten informatie tussen toezicht, de opsporing en de opbouw van een multidisciplinair team ten behoeve van een efficiënte aanpak van signalen.

De activiteiten die in dit kader zijn ondernomen omvatten het initiëren en formaliseren van overlegstructuren, het opstellen van werkprocedures, instructies en praktische bruikbare stroomschema's, alsmede het vaststellen en vastleggen daarvan en de communicatie hierover.

Deze negen deelprojecten zijn allen afgerond. Aan een verdere implementatie van de resultaten binnen de NVWA wordt gewerkt.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Maatregelen ten behoeve van de verbetering van de interne informatie-uitwisseling tussen toezicht en opsporing zijn opgesteld en geëffectueerd.	Gereed
2	Heldere afspraken zijn gemaakt met het OM over informatie-uitwisseling en samenwerking en deze zijn vastgelegd in een visie en werkwijze.	Gereed

3.5 Communicatie en uitwisseling informatie

Aanbeveling 15

Zorg in overleg met de departementen voor een eenduidige communicatie.

Voortgang acties

Verbetering NVWA website

In 2019 en 2020 heeft de NVWA de webinformatie over etikettering, additieven, en bijzondere eet- en drinkwaren in overleg met departementen en bedrijven geactualiseerd en verhelderd. Ook via lezingen en artikelen heeft de NVWA daar aandacht voor gevraagd. De onderwerpen microbiologie en hygiëne krijgen eveneens voortdurend aandacht.

NVWA werkt aan het ontwikkelen van digitale beslisbomen en het verstrekken van de zoekfunctie voor specifieke onderwerpen. Daarmee biedt de website niet alleen informatie, maar geeft het ook echt antwoorden op veelvoorkomende vragen. Om in de toekomst ondernemers, burgers en andere belanghebbenden zo goed mogelijk via een toenemend aantal digitale kanalen te kunnen bedienen, werkt NVWA een digitale kanalenstrategie uit. Gebruiksgemak voor de bezoeker en beheersbaarheid voor de NVWA staan daarin centraal.

Follow up gezamenlijke crisisoefening

Naar aanleiding van de gezamenlijke crisisoefening van de overheden en de partijen uit de eierketen op 7 oktober 2019 zal nog meer gedetailleerd worden gekeken naar de aansluiting van de verschillende draaiboeken van de ketenpartijen op elkaar. Door de coronacrisis krijgt de uitvoering van deze actie anders vorm dan eerder was voorzien.

Daarnaast wordt als uitvloeisel van de oefening een netwerkkaart opgesteld die de gehele eierketen omvat.

Het voornemen is verder om voor de verschillende voedselketens de komende jaren soortgelijke oefeningen te houden. Ter voorbereiding daarop komt er voorjaar 2020 een e-learning beschikbaar. Die heeft enerzijds tot doel de verschillende partijen te informeren over het belang van voorbereiden op crisis en biedt anderzijds inzicht in de landelijke crisisstructuur en de gehanteerde termen en begrippen, zodat een gezamenlijk vertrekpunt ontstaat.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Uitvoeringsdraaiboek afhandelen crisis en incidenten voedselveiligheid van de NVWA is gereed	Gereed
2	Binnen de NVWA zijn deskundigen getraind in risicocommunicatie om een rol te kunnen spelen bij de woordvoering in geval van een incident of een crisis.	Gereed
3	Het vroegtijdig informeren van de ministeries bij incidenten is ingeregeld.	Gereed
4	Werkafspraken over snelle afstemming gemaakt met alle betrokken overheidsinstanties omtrent eenduidige communicatie bij incidenten.	Gereed
5	Het gezamenlijke uitvoeringsdraaiboek voedselveiligheid van LNV en VWS is gereed.	Gereed
6	Rolverdeling van communicatie bij crises en incidenten binnen de NVWA, met LNV en VWS en met andere betrokken partijen is verduidelijkt inclusief de aanscherping van de risico-communicatiestrategie.	Gereed
7	NVWA ontwikkelt een nieuwe handleiding voor communicatie bij incidenten en crises als integraal onderdeel van het incidenten en crisis uitvoeringshandboek NVWA.	Gereed
8	Verbetering van de NVWA-website die meer inspeelt op het publieke belang en een goede informatievoorziening bij crisis en incidenten	Doorlopend

9	Crisis oefening uitgevoerd met LNV, VWS, NVWA, NCAE en de eiersector.	Gereed
---	---	--------

Werkgroep versterking zelfregulering eierketen: aanbeveling 14

De overheid² maakt duidelijke afspraken met de eierketen over het delen van incidenten en signalen, zodat de eierketen tijdig kan optreden om risico's te beperken. Het verdient aanbeveling om IKB Ei hierbij te betrekken, zodat ook binnen het kwaliteitsschema maatregelen genomen kunnen worden.

Voortgang acties**Informatie delen**

IKB Ei is geaccepteerd op Ketenborging.nl voor de schakel legeindbedrijven. In verband met de coronacrisis zijn de veldaudits die onderdeel zijn van de toetsing door de NVWA van de overige schakels in de eierketen, tot nader order uitgesteld. De acceptatie van de overige schakels op Ketenborging.nl wordt daardoor in het tweede kwartaal van 2021 verwacht.

De NVWA heeft werkafspraken gemaakt met IKB Ei over onder andere het tweezijdig informatie delen bij toezichtondersteuning en versterking van de werking van het kwaliteitssysteem. Het delen van informatie in crisistijd en in vreedstijd wordt geformaliseerd in overeenkomsten tot verstrekking van gegevens. Er komen twee overeenkomsten voor Ovoned; één met de NVWA en één met het COKZ. De overeenkomst tussen Ovoned en NVWA is recent ondertekend, de overeenkomst met COKZ volgt hierna.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	IKB Ei heeft zich gemeld bij de NVWA, voor toetsing tegen de criteria van de Taskforce Voedselvertrouwen.	Gereed
2	Schemabeheerder IKB Ei voert aanpassingen door, zodat aan criteria van de Taskforce Voedselvertrouwen kan worden voldaan en biedt het opnieuw aan de NVWA, daarna start toetsingsproces door NVWA.	Gereed
3	De NVWA heeft branche-overleg eierketen-NVWA ingeregeld.	Gereed
4	NVWA maakt werkwijze ten aanzien van het melden en verwerken van signalen duidelijk aan de sector.	Gereed
5	De NVWA organiseert periodiek overleg tussen publieke en private deskundigen voor afstemming risico's, verschuivingen en oppakken signalen uit de markt.	Gereed
6	De NVWA deelt informatie om risico's te beperken met aangeslotenen IKB Ei mits schema is geaccepteerd op ketenborging.nl en legt onderliggende werkwijze vast in een informatieprotocol.	Gereed

² In deze de NVWA als eigenaar van deze aanbeveling van de werkgroep.

3.6 Afstemming handhavingsbeleid met de EU

Aanbeveling 16

Zorg spoedig, vóór er een volgend incident optreedt, voor een goede afstemming van het handhavingsbeleid van de lidstaten van de EU zodat verschillend optreden tussen de nationale toezichthouders zoveel mogelijk wordt vermeden. Zorg tevens dat ten tijde van incidenten of crises effectieve afstemmingsmechanismen beschikbaar zijn.

Voortgang acties

Gereed

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Participatie in relevante Europese overleggen door NVWA.	Gereed
2	De NVWA zet zich samen met LNV en VWS actief in tijdens relevante Europese overleggen om aandacht te vragen voor de verschillen in handhaving, daar waar dat geconstateerd is uit verschillende EU-informatiestromen en incidenten.	Doorlopend
3	LNV, VWS en NVWA starten overleg met de EU over de afweging en afhandeling van Europese meldingen en ondersteuningsverzoeken.	Doorlopend

4. De ministeries van LNV en VWS

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken weergegeven ten aanzien van de acties die gericht waren aan de ministeries van LNV en VWS.

4.1 Beleidsmix die zelfregulering en naleving stimuleert

Aanbeveling 17 Commissie Sorgdrager

Erken de verantwoordelijkheid voor het stelsel van voedselveiligheid en zorg voor een evenwichtige, toezichtondersteunende beleidsmix die een betrouwbare zelfregulering in de sectoren stimuleert en de naleving van voedselveiligheidsvoorschriften bevordert.

Werkgroep versterking zelfregulering eierketen, aanbeveling 21

Onderzoek, onder regie van het ministerie van LNV, hoe overheid en eierketen de aanbevelingen in het eindrapport van de werkgroep versterking zelfregulering eierketen ook kunnen toepassen op bedrijven die niet deelnemen aan IKB Ei; neem daarbij de instrumenten toezicht, algemeen verbindend verklaring, regelgeving en ketenafspraken mee.

Voortgang acties

Kennis over voedselveiligheid

De ministeries hebben in kaart gebracht welke lopende initiatieven er zijn om de aanwezige kennis toegankelijk te maken voor sectoren. De primaire verantwoordelijkheid om te beschikken over de kennis die nodig is voor het borgen van voedselveiligheid ligt bij het bedrijfsleven (zie hiervoor actie 5).

LNV ziet het digitale platform “Groen Kennisnet” van Wageningen University & Research als de plek om groene kennis te ontsluiten zoals onderzoeksresultaten of leermateriaal. Om de kennis die er is beter te delen en om te zorgen dat die kennis gevonden wordt, vindt een herontwerp plaats van het Groen Kennisnet. Dit platform wordt meer interactief waarbij de directe betrokkenheid van de kennisgebruikers en een bredere deelname van kennisaanbieders de belangrijkste vernieuwingen zijn. Door de aansluiting met stakeholders, kunnen deze straks zelf aangeven wat ze willen weten of waar ze kennis missen of niet begrijpen.

Kennis over het gebruik van middelen op primaire bedrijven blijft een aandachtspunt: veehouders en overige gebruikers van middelen op de boerderij zijn verantwoordelijkheid voor het gebruik van veilige middelen in relatie tot het voedsel dat ze produceren. De kennis van veehouders over productinformatie op het etiket en de relatie met claims die gevoerd is vaak onvoldoende en het is niet altijd duidelijk waar de kennis gehaald kan worden. Dit speelt in alle dierlijke sectoren en is ook een thema in het project versterking zelfregulering. Kennis delen blijft, ook na afronding van dit Actieplan, een punt van aandacht voor de sectoren, de NVWA en de departementen.

Zelfregulering overige sectoren

Het Project Private Borging Voedselketens is gestart in september 2019 naar aanleiding van de brief van de bewindspersonen van VWS en LNV aan de plantaardige en dierlijke sectoren om de zelfregulering in alle voedselproducerende ketens te versterken. De einddatum van het project is in verband met de coronasituatie doorgeschoven naar december 2020. In het project werken afnemende partijen als CBL, FNLI en Veneca samen met de partijen in de voedselketens aan verbetering van de borging van de voedselveiligheid. De horeca (KHN) doet niet mee in het project. De betrokken voedselketens in het project zijn akkerbouw, groenten en fruit, pluimveevlees, zuivel, vetten en oliën, rood vlees, wild, noten en Zuidvruchten, kruiden en specerijen, vis en diervoeder. Het doel van het project is om de zelfregulering op het gebied van de voedselveiligheid in de voedselketens te verbeteren. De betrokken ketens hebben hiervoor een analyse van de

kwetsbaarheden in hun ketens gemaakt. De inhoudelijke eisen uit de systematiek van Ketenborging.nl zijn gebruikt in de analyses. Naar de werking en meerwaarde van Ketenborging.nl is een externe evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie is eind november afgerond. De Kamer wordt over de uitkomsten van de evaluatie Ketenborging en over de overkoepelende rapportage van het project Private Borging Voedselketens begin 2021 in een separate brief geïnformeerd.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Bestuurlijk overleg met als doel: stimulering zelfregulering eiersector (IKB Ei, IKB PSB) en overige zelfreguleringsmaatregelen, opvolging aanbevelingen van de Commissie Sorgdrager.	Is gestart en wordt gecontinueerd
2	De werkgroep 'eiersector' komt met voorstellen voor versterking van de zelfregulering en stimulering deelname aan IKB Ei.	Gereed
3	Kennis pluimveehouders, primaire sectoren: initiatieven zijn verkend en zo nodig opgezet (topsector, kennisnetwerken).	Gereed
4	Zelfreguleringstrajecten overige plantaardige en dierlijke sectoren zijn versterkt.	Gereed

³ Kamerstukken II 2018/19, 28625, nr. 274

4.2 Politieke en beleidsmatige verantwoordelijkheid voedselveiligheid

Aanbeveling 18

Beleg de politieke en beleidsmatige verantwoordelijkheid voor voedselveiligheid eenduidig en sluitend en zorg daarbij voor een passende, duidelijke aansturing en relatie met de toezichthouder.

Voortgang acties

Verantwoordelijkheidsverdeling voedselveiligheid

In de eerdere voortgangsrapportages van het Actieplan zijn de uitkomsten van het advies van ABD TOP Consult over de verantwoordelijkheidsverdeling voedselveiligheid tussen VWS en LNV toegelicht. Geconstateerd werd dat er geen grote knelpunten waren in de verantwoordelijkheidsverdeling tussen VWS en LNV, maar zijn enkele onduidelijkheden geconstateerd in de huidige verantwoordelijkheidsverdeling. Zo was zowel in regelgeving gebaseerd op de Wet dieren als in de Warenwetregelgeving de betreffende minister aangewezen als verantwoordelijke voor de regels voor bedrijven in de primaire fase ten aanzien van traceerbaarheid, hygiëne en microbiologische criteria. De minister van Medische Zorg en Sport is op grond van eerdere afspraken uit 2005 verantwoordelijk voor deze regelgeving op deze punten bij primaire fase (veehouderijbedrijven). Met het oog hierop is inmiddels de aanwijzing van de minister van LNV voor deze regels in de Regeling dierlijke producten op grond van de Wet dieren aangepast (26 juni 2020).

Gezamenlijke opdracht van LNV en VWS over voedselveiligheid aan NVWA

Met de kaderbrief van april 2020 hebben LNV en VWS de opdracht aan de NVWA op het gebied van voedselveiligheid afgestemd zodat dit geleid heeft tot één opdracht. Deze werkwijze zal op deze manier worden voortgezet.

Evaluatie werking van de driehoek LNV-VWS-NVWA

Het advies van de commissie Sorgdrager maar ook andere ontwikkelingen zoals het BIT¹ en het rapport van 2Solve² zijn aanleiding is geweest voor de minister van LNV om de werking van de driehoek te versterken.

In het driehoeksmodel werken eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer in gelijkwaardigheid en vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid samen om te kunnen sturen op de effectiviteit van het beleid, de uitvoering en het toezicht daarop. Het werken via dit model levert een belangrijke bijdrage aan het scheppen van randvoorwaarden en checks and balances voor goed toezicht op naleving en een goede dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Tegelijkertijd laat de herbezinning zien (Kamerstuk 33835-171, 16 oktober 2020) dat de rolscheiding en rolinvulling in het model zich nog verder kunnen ontwikkelen. Beide departementen reflecteren samen met de NVWA continu kritisch op de rolinvulling en wederzijdse verwachtingen en bezien hoe de rollen van eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder verder kunnen worden geprofessionaliseerd. Concreet is de eigenaarsrol van LNV stevig ingevuld en is de relatie met de opdrachtgeverskant (zowel LNV als VWS) verduidelijkt in een nieuwe integrale raamovereenkomst.

(Nieuwe) Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Analyse verantwoordelijkheidsverdeling LNV/VWS door ABD TOP Consult	Gereed

¹ Zie kabinetsbrief over advies Bureau ICT-toetsing (BIT) over het programma Procesvernieuwing, Informatie & ICT van de NVWA (TK 33 835, nr 117).

² Zie kabinetsbrief 12 september 2019 (TK 28 286 en 26 991 Nr. 1065).

2	Nadere analyse van onduidelijkheden in de verantwoordelijkheidsverdeling en tijdpad voor eventuele aanpassingen	Gereed
3	Evaluatie werking van driehoek LNV – VWS - NVWA	Gereed

4.3 Versterking van de NVWA

Aanbeveling 19

Stel de toezichthouder in staat voedselveiligheid tot eerste en belangrijkste prioriteit in het handhavingsbeleid te maken.

Aanbeveling 20

Zorg voor een adequate toerusting van de NVWA zodat zij haar rol als sluitstuk van de voedselveiligheid op effectieve en efficiënte manier kan vervullen. Geef de NVWA de ruimte en de capaciteit zich te ontwikkelen tot een gezaghebbende autoriteit op het gebied van de voedselveiligheid die het vertrouwen geniet van burgers en recht doet aan het belang van Nederland als belangrijke handelspartner in Europa.

Voortgang acties

Ketenanalyses

Integrale ketenanalyses (IKA) van Nederlandse productieketens zijn voor de NVWA een belangrijk middel om haar toezicht te helpen richten. Op basis van de in deze analyses geprioriteerde risico's spreekt de NVWA de ketenpartijen aan op hun verantwoordelijkheid voor de beheersing van deze risico's.

In de tweede voortgangsrapportage is toegelicht dat de NVWA een aantal verbeteringen heeft aangebracht in het proces voor het opstellen van een integrale ketenanalyses. Er wordt een meer transparante werkwijze gevolgd voordat de ketenanalyses uitgebracht worden. De ketenanalyses worden besproken in de keten- en thema-overleggen met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en de departementen.

Voor het opstellen van de IKA's is een stapsgewijze aanpak gekozen waarbij veel aandacht wordt gegeven aan de datakwaliteit. Het opstellen van deze analyses is een continue proces waarbij eerder uitgevoerde analyses periodiek worden geactualiseerd.

Er zijn 12 ketens geïdentificeerd. De IKA's van de roodvleesketen, de pluimveevleesketen, de eierketen, de zuivelketen en de diervoederketen zijn reeds afgerond. De ketenanalyses van vis, bloembollen en consumentenproducten zijn in behandeling. De ketenanalyses van voedselgewassen, wildvlees, industriële non-food gewassen en sierteelt/heesters/bomen zullen nog volgen.

Evaluaties sanctiebeleid

Het meten van het effect van het aangescherpte interventiebeleid, de omzetgerelateerde boete en de verhoogde boeteplafonds (via de Warenwet, Wet dieren) is complex.

De NVWA hanteert bij haar handhaving het zogenoemde algemene interventiebeleid en het specifieke interventiebeleid voor de verschillende domeinen (de zogeheten "specs"). Dit interventiebeleid wordt regelmatig onder de loep genomen en zo nodig aangescherpt. Aanpassingen in de specs kunnen bijvoorbeeld gaan om het overhevelen van overtredingen van klasse C (overtreding) naar klasse B (ernstige overtreding). Door deze verzwarende maatregelen kan er eerder een boete worden opgelegd en minder gewaarschuwd worden. Daarnaast blijven overtredingen in de aangescherpte specs drie jaar staan en worden nieuwe overtredingen in deze periode zwaarder gesanctioneerd omdat deze beschouwd worden als herhaalde overtredingen. Sinds de vorige voortgangsrapportage is gewerkt aan de aanpassing van alle specs. Ongeveer de helft van het totale aantal specs, op zowel LNV als VWS wetgevingsterrein, is inmiddels vastgesteld. In de loop van 2020 zullen de nog resterende specs worden aangescherpt. Daarmee is het volledige interventiebeleid van de NVWA onder de loep genomen en aangescherpt.

Het effect van aangescherpte specs is moeilijk meetbaar. De verwachting is dat het werken met de kritische prestatie indicatoren (KPI) handvatten gaat bieden voor het monitoren van de

nalevingscijfers.

In de vorige voortgangsrapportage is al aangegeven dat vanwege het incidentele karakter van het gebruiken van de omzetgerelateerde boete (het instrument is tot nog toe twee maal ingezet door de NVWA), het effect van de boete daadwerkelijk te evalueren.

De minister van LNV heeft in de brief van 18 november 2020³ over de evaluatie van de Wet dieren aangegeven dat op korte termijn de effecten en doeltreffendheid van de bestuurlijke boete en de verhoogde boeteplafonds in de Wet dieren, verder zullen worden onderzocht. Op basis van die uitkomsten wordt een besluit genomen over eventuele wijzigingen van de regels hierover.

Ontwikkeling KPI's

De NVWA baseert zich bij de prioritering en verantwoording over haar toezicht steeds meer op informatie op basis van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). De KPI's richten zich zowel op de uitvoering van de primaire taken (Toezichtintensiteit, Handhavingspercentage en Nalevingspercentage) van de NVWA, als ook op de continuïteit (o.a. Doorlooptijd bezwaarzaken, Doorlooptijd Meldingen en Vragen, Klanttevredenheid).

De KPI's die zich richten op de continuïteit zijn beschikbaar in het Jaarplan en in de Jaarverantwoording (continuïteitsparagraaf). De ontwikkeling van de KPI's die zich richten op de primaire taken zijn nog in ontwikkeling, omdat deze zich richten op 23 individuele domeinen en afhankelijk zijn van de beschikbaarheid en kwaliteit van data en de definiëring van doelgroepen. De KPI toezichtintensiteit is inmiddels beschikbaar voor alle domeinen; de KPI handhavingspercentage voor de meest domeinen ook. De KPI nalevingspercentage is nog in ontwikkeling: er is sprake van een gebrek aan kwalitatief goede data en bedrijvenbestanden en het is moeilijk om doelgroepen goed te definiëren. Daarnaast is er, als gevolg van de risicogerichte inzet van het toezicht, geen sprake van aselechte steekproeven die nodig zijn om deze KPI te onderbouwen. Hiervoor zijn extra investeringen nodig.

De NVWA rapporteert twee maal per jaar over de KPI's in het jaarplan en de verantwoordingsinformatie voor de Tweede Kamer.

Wet Bibob

De NVWA, het OM en de ministeries van VWS en LNV achten het wenselijk om het instrumentarium van de Wet Bibob van toepassing te verklaren op het verlenen van erkenningen in de levensmiddelenindustrie. Als op grond van een negatief Bibob-advies een erkenning kan worden geweigerd of ingetrokken, kan facilitering van criminele activiteiten door de overheid worden voorkomen. De Europese wet- en regelgeving staat niet in de weg aan een extra (nationale) grond om een erkenning te weigeren.

De ministeries van VWS en LNV zullen het traject starten om de Warenwet en de Wet dieren aan te passen, zodat voedselveiligheidserkenningen die op grond van Warenwet en Wet dieren worden verleend, kunnen worden geweigerd of worden ingetrokken naar aanleiding van een negatief Bibob-advies. Gemiddeld genomen duurt een aanpassing van de wet neemt minimaal een jaar. De wijziging van de Warenwet zal naar verwachting in de eerste helft van 2022 van kracht worden.

Warenwet en Wet economische delicten:

Met de introductie van de omzetgerelateerde boete in de Warenwet is maximale financiële strafbedreiging in het bestuursrecht hoger te komen liggen dan in het strafrecht. Daarnaast is er een verschil in strafbedreiging in de Warenwet en in de Wet Dieren (zes maanden versus zes jaar). De ministeries van VWS en J&V zijn van mening dat het gelijktrekken van de maximale financiële strafbedreiging van Warenwettelijke voorschriften in de Wet op de economische delicten (hierna: WED) met de maximale financiële strafbedreiging in de Warenwet wenselijk is. Hiervoor is een

³ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2020/11/18/kamerbrief-evaluatie-wet-dieren>

aanpassing van de WED noodzakelijk. Het ministerie van J&V zal deze aanpassing meenemen zodra een aanpassing van de WED aan de orde is. Tot die tijd wordt de praktijk van de vervolging via het bestuursrecht of het strafrecht niet in belangrijke mate gehinderd. Deze aanpassing zal dan ook niet op korte termijn gereed kunnen zijn.

Traceerbaarheid

De commissie Sorgdrager heeft over de traceerbaarheid ten tijde van het fipronil incident geschreven dat: *“De aanlevering van traceringsinformatie inzake de eierstromen vormde een van de hardnekkigste problemen waarmee de NVWA zich tijdens het incident geconfronteerd zag”*.

De NVWA signaleert dat bedrijven bij recalls vaak veel tijd nodig hebben om de juiste traceerbaarheidsgegevens aan te leveren. Dit leidt bij terughaalacties tot ongewenste vertraging. Om de snelle aanlevering van traceerbaarheidsgegevens te bevorderen bereiden LNV en VWS een beleidsregel voor waarin wordt vastgelegd dat bedrijven binnen de standaardnorm van vier uur de traceringsinformatie over hun producten (levensmiddelen en veevoeder) moeten aanleveren aan de NVWA. Over het voorstel is gesproken met het bedrijfsleven. Over de uitwerking in een beleidsregel zal nog nadere afstemming plaats vinden. De planning is dat beleidsregel begin 2021 voor besluitvorming in procedure wordt gebracht.

Meldplicht private laboratoria

De invoering van een verplichting voor private laboratoria om overschrijdingen van normen van levensmiddelen direct aan de NVWA te melden, is verkend. VWS en LNV vinden het wenselijk dat dit instrument, in aanvulling op de meldplicht van de bedrijven, beschikbaar komt om te borgen dat de NVWA in alle gevallen wordt geïnformeerd over overschrijdingen van voedselveiligheidsnormen. VWS en LNV werken dit voorstel samen met de NVWA nader uit. In lijn met de verplichting die er al is voor diervoederlaboratoria, zal in de Warenwet een verplichting worden opgenomen zodat ook voor private laboratoria die monsters analyseren voor de levensmiddelenbedrijven, een meldplicht komt voor overschrijdingen van voedselveiligheidsnormen. Met de laboratoria en de levensmiddelenbranche zal de invulling van deze verplichting worden afgestemd. De voorbereiding van deze verplichting zal nog minimaal een jaar in beslag nemen en wordt meegenomen in de wijziging van de Warenwet voor wat betreft de Wet Bibob (zie hierboven).

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
Opdrachtgeverschap		
1	Het opdrachtgeverschap via de NVWA-jaarplancyclus wordt versterkt.	Doorlopend
2	De taakverdeling voedselveiligheid tussen beleid en toezicht is uitgewerkt en zo nodig aangepast.	De TK wordt over de voortgang separaat geïnformeerd conform toezegging tijdens AO NVWA 23 april 2019 (Brief aan TK, dd 19 november 2020)
Risicogerichte, slagvaardige en proportionele handhaving		
3	Afspraken worden gemaakt over de nieuwe ketenanalyses.	Gereed
4	Toetsing van het effect van het aangescherpte interventiebeleid, de omzetgerelateerde boete en de verhoogde boeteplafonds (via de Warenwet, Wet dieren).	2021 e.v.

5	De ministeries en de NVWA werken aan de aanpak van stelselmatig achterblijvende sectoren/bedrijven.	Gereed
6	De effectiviteit en efficiency van NVWA-inzet wordt getoetst via de in ontwikkeling zijnde kritische prestatie-indicatoren.	Doorlopend
Beleidsinzet (nationaal & internationaal)		
7	De ministeries nemen de regie bij het overleg met het bedrijfsleven over de interpretatie van wetgeving.	Doorlopend
8	De ministeries en de CFSSO zetten in op een transparant en eenduidig handhavingsbeleid bij grensoverschrijdende incidenten.	Doorlopend
9	Uitbreiding van de capaciteit voor voedselveiligheid bij de ministeries (wetgeving en opdrachtgeverschap NVWA).	Gereed
Versterking handhavingsinstrumentarium (wetgeving)		
10	Samen met JenV zetten ministeries in op de versterking van het handhavings-instrumentarium (wet Bibob, strafbedreiging onderdelen Warenwet via de Wet economische delicten).	2021
11	Samen met NVWA wordt ingezet op aanvullende (wetgevende) mogelijkheden ter versterking van het handhavingsinstrumentarium (traceerbaarheid, meldplicht private laboratoria).	2021

4.4 NCAE (COKZ) en NVWA

Aanbeveling 21

Maak een eind aan de versnippering van het toezicht; stroomlijn het publieke toezicht op de eiersector en breng de taken van de NCAE onder bij de NVWA.

Voortgang acties

Door uitvoering van de motie (Geurts, Lodders, de Groot en Dik-Faber, 26991-539, 7 maart 2018) is de integratie van de taken van de NCAE⁴, in de NVWA niet aan de orde. Daarmee is de eerste actie van Aanbeveling 21 komen te vervallen.

Het blijft wel belangrijk dat toezicht op eenduidige wijze wordt uitgevoerd. Daarom hebben VWS en LNV aan de NVWA en COKZ gevraagd om het publieke toezicht op het terrein van de voedselveiligheid verder te stroomlijnen. De verbetervoorstellen zijn vastgelegd in een verbeterplan (september 2019) en hebben betrekking op het hele werkveld van het COKZ; eieren en zuivel. De NVWA en COKZ zijn begin 2020 gestart met verschillende samenwerkingsacties gericht op het beter delen van kennis en meer uniformiteit in het optreden van beide publieke toezichthouders. Er vindt vanaf begin 2020 periodiek gezamenlijk technisch overleg plaats om casuïstiek te bespreken en invulling te geven aan de gezamenlijke oor- en oogfunctie. De informatiebijeenkomsten en personeelsopleiding voor het nieuwe specifieke interventiebeleid voor de zuivel- en eiersector zijn als gevolg van de coronacrisis vertraagd en worden in december 2020 (digitaal) gestart.

Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Opstellen beeld consequenties van over te dragen taken.	(Voorjaar 2019) Actie is komen te vervallen.
2	Stroomlijnen van het publieke toezicht.	Gereed

⁴ De naam NCAE (dienstonderdeel van het Centraal Orgaan Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel) wordt sinds medio 2020 niet meer gebruikt en is vervangen door Controle Orgaan Kwaliteits Zaken voor zowel de eieren als zuivel.

5 Acties uit Kamerbrief bij Actieplan Voedselveiligheid

Naast de acties die zijn opgenomen in het Actieplan Voedselveiligheid, is ook een aantal toezeggingen gedaan in de Kamerbrief die het Actieplan begeleidde. Deze acties zijn niet als zodanig opgenomen in het Actieplan Voedselveiligheid. Door ze wel in de voortgangsrapportage op te nemen, wordt de stand van zaken van de uitvoering ervan bijgehouden en wordt erover gerapporteerd aan de Tweede Kamer.

5.1 Analyse samenwerking publieke toezichthouders en certificerende instellingen

Laatste aanbeveling (ongenummerd)

Naast alle genoemde beperkingen van het functioneren van certificerende instellingen en ketenkwaliteitssystemen kan samenwerking tussen publieke toezichthouders en certificerende instellingen een bijdrage leveren aan het beter waarborgen van de voedselveiligheid. Verwachtingen over de werkelijke voordelen van deze samenwerking dienen gebaseerd te worden op een gedegen analyse van de mogelijkheden en beperkingen voor samenwerking en op een helder beeld van de feitelijke kwaliteit van certificaten en certificerende instellingen. De commissie beveelt daarom aan de genoemde punten in kaart te brengen.

Voortgang actie

De evaluatie van Ketenborging.nl is eind november 2020 afgerond. Geëvalueerd is hoe dit instrument de afgelopen vijf jaren heeft gefunctioneerd en welke toegevoegde waarde het heeft voor de versterking van de zelfregulering in de voedselproducerende ketens.

Uw kamer zal begin 2021 met een separate brief worden geïnformeerd over de uitkomsten van het evaluatie-onderzoek.

(Nieuwe) Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Analyse samenwerking toezicht: de analyse maken van de mogelijkheden en beperkingen voor samenwerking tussen publieke toezichthouders en certificerende instellingen die de Commissie Sorgdrager heeft aanbevolen.	Gereed

5.2 Evaluatie Actieplan Voedselveiligheid

Het stelsel van borging van de voedselveiligheid wordt bepaald door het niveau van de zelfregulering en het publieke toezicht daarop. Met het Actieplan Voedselveiligheid wordt een groot aantal acties ingezet om dit stelsel te verstevigen. Zodra het merendeel van de acties uit het Actieplan Voedselveiligheid is doorgevoerd, zullen de effecten van deze worden geëvalueerd.

Voortgang actie

De evaluatie van het Actieplan wordt na de zomer van 2021 uitgevoerd. Uw Kamer zal worden geïnformeerd over de resultaten van deze evaluatie. Hierin wordt ook de voortgang meegenomen van de acties die in de voorliggende voortgangsrapportage nog niet (volledig) zijn afgerond.

(Nieuwe) Acties	Voorgenomen activiteit en op te leveren product	Gereed
1	Evaluatie van het Actieplan Voedselveiligheid.	Najaar 2021